

Σεξουαλική περιέργεια των παιδιών – ο ρόλος του γονιού

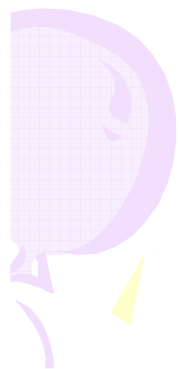
ΤΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΟΥΡΟΛΟΓΟΣ FEBU , MSc

Η κόρη σας 5 ετών παίζει με τις φίλες της στο δωμάτιο της.

Κάποια στιγμή ακούτε χαχανητά.

Ανοίγετε την πόρτα για να ελέγξετε τα παιδιά και τα βρίσκετε στο πάτωμα με τα εσώρουχα κατεβασμένα , ακουμπώντας η μία τη γενετική περιοχή της άλλης.

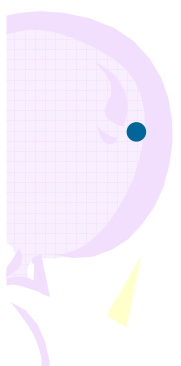

Η σεξουαλική ανάπτυξη και συμπεριφορά στα παιδιά- Τα βασικά

Όπως και σε κάθε άλλη πτυχή της ανάπτυξης του ανθρώπου , έτσι και στη σεξουαλικότητα, η ανάπτυξη ξεκινά από τη γέννηση.

Η σεξουαλική ανάπτυξη του παιδιού περιλαμβάνει εκτός από τις εμφανείς μεταβολές στο σώμα, τη γνώση, τα πιστεύω ,καθώς επίσης και τη συμπεριφορά που εκδηλώνει.

Η γνώση και η συμπεριφορά για σεξουαλικά θέματα επηρεάζονται από:

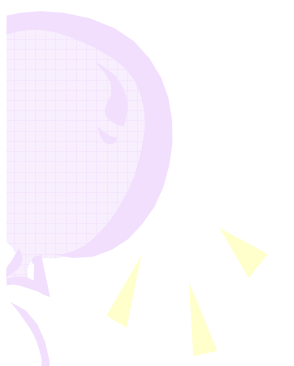
-
- ***Την ηλικία του παιδιού***
 - ***Από τις παρατηρήσεις του παιδιού (περιλαμβάνεται η σεξουαλική συμπεριφορά της οικογένειας και των φίλων)***
 - ***Το τι έχει διδαχθεί το παιδί (περιλαμβάνονται τα πολιτισμικά και θρησκευτικά πιστεύω σχετικά με τη σεξουαλικότητα και τα όρια)***

« Τα νέα παιδιά δεν ξυπνούν κάποια μέρα 13 ετών και μεταμορφώνονται σε σεξουαλικά πλάσματα σε μια νύχτα. Ακόμη και τα μικρά παιδιά εμφανίζουν σεξουαλική συμπεριφορά.»

Heather Coleman, PhD & Grant Charles, PhD
University of Calgary, Alberta, Canada and
The University of British Columbia, Vancouver, B.C

-
- Το 50% των παιδιών θα εμπλακούν σε κάποιου είδους σεξουαλική συμπεριφορά πριν τα 13 τους χρόνια.
 - Αναδρομική μελέτη 339 ατόμων που ασχολούνται με παιδιά ανατρέχοντας στην παιδική τους ηλικία (πριν τα 13 χρόνια) δήλωσαν:
 - το 73% ενεπλάκη σε σεξουαλική δραστηριότητα με άλλα παιδιά
 - το 34% έδειξαν τα γενετικά όργανα σε άλλα παιδιά
 - το 16% ανέφερε προσποιητή διείσδυση με άλλο παιδί
 - το 5% ανέφερε εισαγωγή αντικειμένων στον κόλπο ή το ορθό ενός άλλου παιδιού.

Gil E, Johnson TC. Sexualized Children: Assessment and Treatment of Sexualized Children and Children Who Molest. Rockville, MD: Launch Press; 1993
Larsson I, Svedin CG. Sexual experiences in childhood: young adults' recollections. Arch Sex Behav. 2002;31(3):263-273

Συνήθειες συμπεριφορές

(0-2 ετών)

- Περιέργεια για το σώμα τους και για την γενετική χώρα
- Άγγιγμα των γενετικών οργάνων παρουσία άλλων και όταν είναι μόνα.
- Αρέσκονται να είναι γυμνά

(2-5 ετών)

- Περιστασιακά αυνανίζονται στο δωμάτιο ή και παρουσία άλλων
- Με άλλα συνομήλικα παιδιά έχουν την τάση εξερεύνησης του σώματος παίζοντας «τον γιατρό» ή «τον άνδρα και τη γυναίκα στο σπίτι»
- Ρωτούν ερωτήσεις για την σεξουαλικότητα και την αναπαραγωγή (π.χ από που έρχονται τα μωρά ;)
- Δείχνουν περιέργεια για το ανθρώπινο σώμα (π.χ θέλουν να ακολουθήσουν το γονιό στο μπάνιο, αγγίζουν το στήθος της μητέρας)
- Δεν έχουν καμιά αναστολή στο να είναι γυμνοί (π.χ βγάζουν τις πάνες ή τα ρούχα τους)
- Χρησιμοποιούν χαριτωμένες εκφράσεις για να περιγράψουν μέρη του σώματος ή λειτουργίες.

Συνήθειες συμπεριφορές

(5-8 ετών)

- Καλύτερη αναγνώριση του φύλου και των ρόλων. Συμπεριφέρονται όπως αναμένεται για το φύλο (π.χ τα κορίτσια φορούν πιο συχνά φορέματα)
- Παιχνίδια ή δραστηριότητες για την ανακάλυψη της σεξουαλικότητας και το ανθρώπινο σώμα προκύπτουν ανάμεσα σε φίλους του ίδιου ή διαφορετικού φύλου.
- Αυνανισμός -άγγιγμα των γενετικών οργάνων με σκοπό την ευχαρίστηση. Αυτό συμβαίνει πιο συχνά στον προσωπικό τους χώρο παρά παρουσία άλλων.

(9-12 ετών)

- Καθώς εισέρχονται στην εφηβεία υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για διακριτικότητα , απομόνωση και ανεξαρτησία.
- Αυξημένο ενδιαφέρον για σχέσεις με άτομα του άλλου φύλου.
- Αυξημένη περιέργεια για το σώμα (προσπάθεια να δουν γυμνό σώμα-έντονο ενδιαφέρον για σεξουαλικό περιεχόμενο σε TV , ταινίες , sites , περιοδικά)
- Ο αυνανισμός γίνεται αποκλειστικά σε ιδιωτικό χώρο.

Παρότι οι γονείς τις περισσότερες φορές είναι ανήσυχοι όταν τα παιδιά τους επιδεικνύουν σεξουαλική συμπεριφορά (π.χ άγγιγμα των γενετικών οργάνων ενός άλλου παιδιού), αυτό είναι αρκετά συχνό κατά την ανάπτυξη των παιδιών. *Τις περισσότερες φορές το σεξουαλικό παιχνίδι αποτελεί μέρος της φυσικής περιέργειας του παιδιού και δεν πρέπει να εγείρει ανησυχία.*

Σε γενικές γραμμές το «τυπικό» παιδικό σεξουαλικό παιχνίδι και η αναζήτηση :

- Προκύπτει σε παιδιά που παίζουν μαζί συχνά και είναι εξοικειωμένα μεταξύ τους.
- Προκύπτει μεταξύ παιδιών παρόμοιας ηλικίας και σωματικής διάπλασης.
- Είναι αυθόρμητο και τυχαίο
- Προκύπτει σπάνια
- Είναι εκούσιο (τα παιδιά συμμετέχουν χωρίς να πιέζονται , κανένα από τα εμπλεκόμενα παιδιά δεν νιώθει άβολα ή αναστατωμένο)
- Εύκολα διακόπτεται όταν παρεμβαίνουν οι γονείς και ζητούν από τα παιδιά να σταματήσουν και εξηγούν τις αρχές διακριτικότητας.

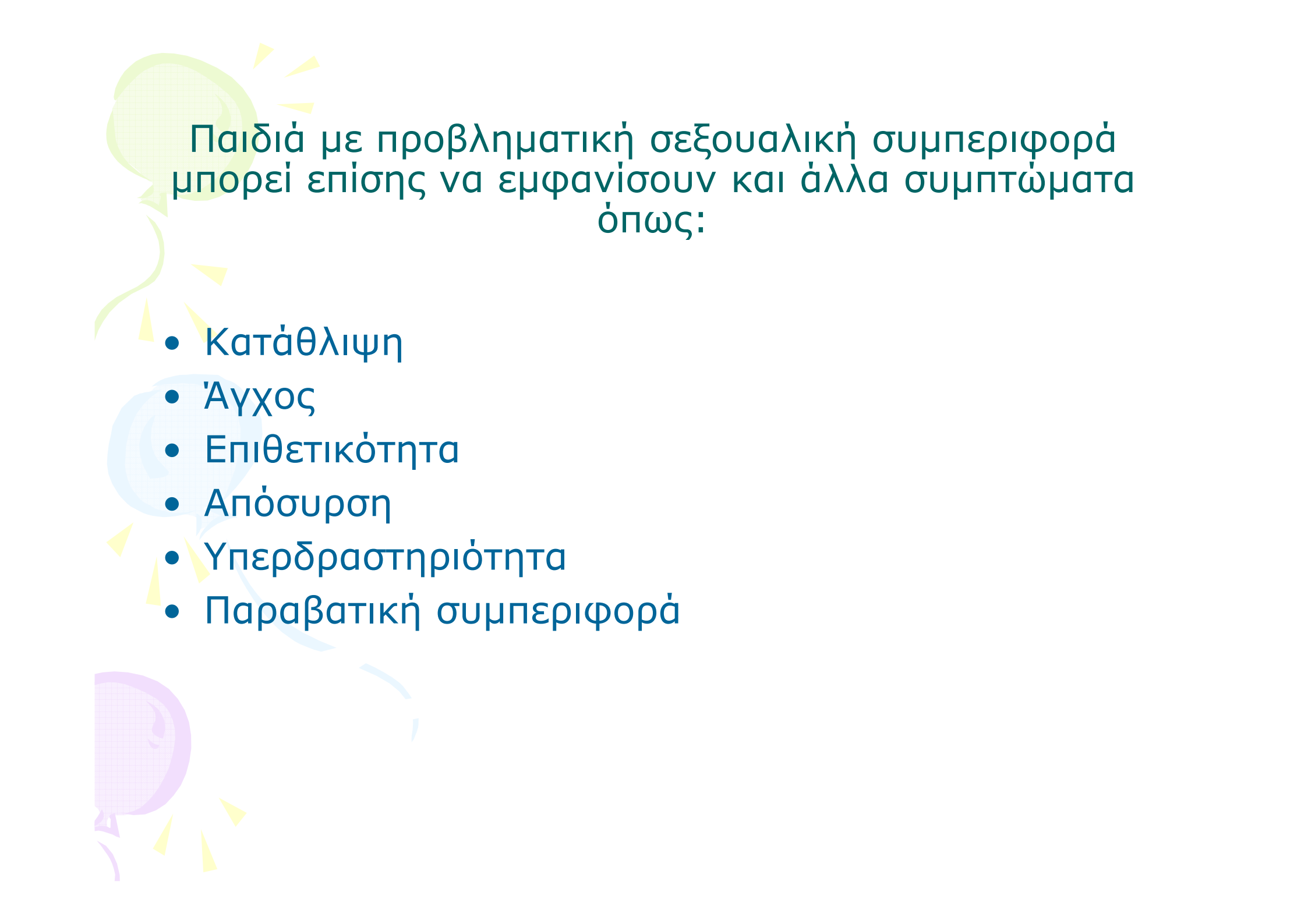
Η προβληματική σεξουαλική συμπεριφορά μπορεί να θέσει σε ρίσκο την ασφάλεια και την καλή ψυχολογία των παιδιών.

Σε αυτή περιλαμβάνεται:

- Απειλή , επιθετική στάση και βία
- Εμπλοκή παιδιών διαφορετικής ηλικίας και δυνατοτήτων (π.χ 12χρονο να παίζει «τον γιατρό» με 4 χρονο)
- Συμπεριφορά που ξεπερνά το στάδιο ανάπτυξης του παιδιού (π.χ 3 χρονο έρχεται σε επαφή με τα γενετικά όργανα ενός ενήλικα)
- Προκαλεί έντονη συναισθηματική αντίδραση στο παιδί (οργή ή αγωνία)
- Εμμογή στη χρήση λέξεων με σεξουαλικό περιεχόμενο (ιδίως σε παιδιά σχολικής ηλικίας)
- Επαναλαμβανόμενη επίδειξη των γενετικών οργάνων (ιδίως σε παιδιά σχολικής ηλικίας)
- Τοποθέτηση αντικειμένων στην γενετική περιοχή-πρωκτό.
- Προσπάθεια σεξουαλικής επαφής με παιχνίδια-κατοικίδια ή άλλα παιδιά

Παιδιά με προβληματική σεξουαλική συμπεριφορά
μπορεί επίσης να εμφανίσουν και άλλα συμπτώματα
όπως:

- Κατάθλιψη
- Άγχος
- Επιθετικότητα
- Απόσυρση
- Υπερδραστηριότητα
- Παραβατική συμπεριφορά

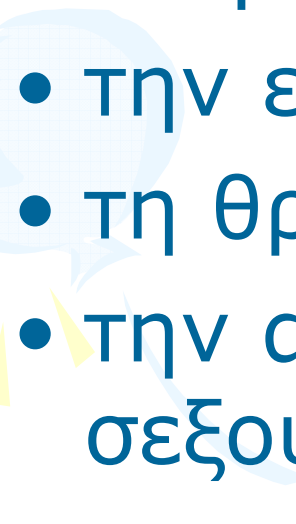

Παιδιά που εμφανίζουν προβλήματα στη συμπεριφορά τους κατά την εκδήλωση της σεξουαλικότητας τους σε πολλές περιπτώσεις προέρχονται από οικογενειακό περιβάλλον που επέδειξε βίαιη συμπεριφορά, αμέλεια, αδιαφορία ή και παρενόχληση.

Τα παιδιά αυτά χρήζουν προσοχής και παρακολούθησης από ειδικό.

Το πως αντιλαμβάνεται ένας γονιός την σεξουαλική συμπεριφορά του παιδιού του εξαρτάται από:

- την ηλικία του
 - το φύλο του
 - την εκπαίδευση του
 - τη θρησκεία του
 - την αντίληψη του σε θέματα σεξουαλικότητας
 - την κουλτούρα του
-
-

Friedrich WN (2003) Studies of sexuality in nonabused children. In: J Bancroft (ed) Sexual development in childhood. Indiana University Press, Bloomington.

Η αντίδραση

- Παραμείνετε ψύχραιμοι αυτό θα σας επιτρέψει να πάρετε καθαρές αποφάσεις και να μη αντιδράσετε με ένταση και εκνευρισμό.
- Πείτε με ήρεμο τόνο στα παιδιά ότι θα πρέπει να ντυθούν και να πάνε στα δωματιά τους (σε διαφορετικά δωμάτια)
- Μιλήστε σε κάθε ένα παιδί ξεχωριστά
- Κάνετε ξεκάθαρες ερωτήσεις και αφήστε το παιδί να περιγράψει για το τι έγινε με δικές του λέξεις (αποφύγετε το ναι / όχι)
- Θα μπορούσατε να ρωτήσετε :
 - ❖ Τι κάνατε;
 - ❖ Πως σας ήρθε αυτή η ιδέα;
 - ❖ Από πού μάθατε για αυτό;
 - ❖ Πως νοιώθετε για αυτό που έγινε;

Δείτε το σαν μια ευκαιρία για να υποδείξετε στα παιδιά τα υγιή όρια και τους κανόνες για τη σεξουαλική συμπεριφορά.

Μύθοι και Πραγματικότητα

- Μιλώντας στα παιδιά για το σεξ θα τα ενθαρρύνουμε να γίνουν σεξουαλικά ενεργά.

- Σε μια πρόσφατη έρευνα σε εφήβους στην Αμερική, 9 στους 10 εφήβους δήλωσε ότι θα ήταν πιο εύκολο να καθυστερήσει την έναρξη της σεξουαλικής του ζωής και να αποφευχθεί μια ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη, αν είχαν μια πιο ανοικτή και ειλικρινή συζήτηση γύρω από το σεξ με τους γονείς τους.
- Η ειλικρινής συζήτηση για θέματα που αφορούν το σεξ τους δίνει χρήσιμες πληροφορίες και απόψεις που θα τους κρατήσουν ασφαλείς και θα τους βοηθήσουν να πάρουν σωστές αποφάσεις για τις σχέσεις τους στο μέλλον.

Ενημέρωση των παιδιών για σεξουαλικά θέματα

- Η ενημέρωση πάντα να γίνεται με γνώμονα την ηλικία και το στάδιο ανάπτυξης του παιδιού.
- Δεν χρειάζεται να «βομβαρδίζεται» το παιδί με όλες τις πληροφορίες μονομιάς.
- Είναι σημαντικό για το παιδί να νιώσει ότι είστε εκεί για να το ακούσετε και να απαντήσετε σε όλες τις απορίες του.
- Δεδομένου ότι ένα μεγάλο μέρος της πληροφόρησης του για σεξουαλικά θέματα είναι από φίλους, TV, Internet, περιοδικά, προσπαθήστε να γνωρίζετε τι παρακολουθεί συνήθως.
- Αφιερώστε χρόνο παρακολουθώντας μαζί του κάποιες εκπομπές, προγράμματα για πραγματική ενημέρωση και όχι παραπλάνηση (πχ το σεξ δεν είναι πόρνο)

Τι πρέπει να γνωρίζουν

Προσχολική ηλικία (< 4 ετών)

Βασικές πληροφορίες

- Τα αγόρια και τα κορίτσια είναι διαφορετικά
- Δώστε ακριβή ονόματα για τα μέρη του σώματος για το αγόρι και το κορίτσι
- Τα μωρά προέρχονται από τη μαμάδες
- Κανόνες για τα προσωπικά όρια (π.χ καλύπτουμε την περιοχή των γενετικών οργάνων , δεν αγγίζουμε την γενετική περιοχή των άλλων παιδιών)
- Δώστε απλές απαντήσεις σε όλες τις ερωτήσεις που αφορούν το ανθρώπινο σώμα και τις λειτουργίες του.

Πληροφορίες για την ασφάλεια τους

- Η διαφορά μεταξύ αγγιγμάτων που επιτρέπονται και σε αυτά δεν επιτρέπονται (προσβλητικά-άκομψα-ανεπιθύμητα-επώδυνα)
- Το σώμα σου ανήκει σε σένα
- Όλοι έχουν το δικαίωμα να λένε «όχι» σε αγγίγματα , ακόμη και από ενήλικες
- Κανένας (παιδί ή ενήλικος) δεν έχει το δικαίωμα να αγγίζει την γενετική σου περιοχή
- Έχεις το δικαίωμα να πεις «όχι» όταν ενήλικες σου ζητούν να κάνεις μη αποδεκτά πράγματα, όπως αγγίγμα στη γενετική περιοχή ή να κρατήσεις μυστικό από το μπαμπά ή τη μαμά
- Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην «έκπληξη» -που είναι κάτι που θα αποκαλυφθεί προσεχώς , όπως ένα δώρο- και στο «μυστικό», που είναι κάτι που δεν πρέπει να φανερώσεις .Σημειώστε ότι δεν κρατάμε ποτέ μυστικά από το πατέρα και τη μητέρα.
- Σε ποιον να μιλήσεις όταν κάποιος επιχειρήσει να κάνει μη αποδεκτά πράγματα σε σένα.

Τι πρέπει να γνωρίζουν παιδιά 4-6 ετών

Βασικές πληροφορίες

- Το σώμα των αγοριών και των κοριτσιών αλλάζει καθώς μεγαλώνουν.
- Απλές εξηγήσεις για το πως αναπτύσσονται τα μωρά στο σώμα της μητέρας και τη διαδικασία του τοκετού.
- Κανόνες όσον αφορά τα προσωπικά όρια (π.χ καλύπτουμε τα ιδιαίτερα μέρη του σώματος – δεν αγγίζουμε την γενετική περιοχή των άλλων παιδιών)
- Απλές απαντήσεις σε κάθε ερώτηση για το σώμα και τις λειτουργίες του.
- Το άγγιγμα της γενετικής σου περιοχής μπορεί να σου δίνει ευχαρίστηση αλλά πρέπει να γίνεται στον προσωπικό σου χώρο.

Πληροφορίες για την ασφάλεια τους

- Σεξουαλική παρενόχληση είναι όταν κάποιος αγγίζει την ιδιαίτερη περιοχή ή σου ζητά να κάνεις το ίδιο σε εκείνον.
- Σεξουαλική παρενόχληση είναι και όταν αυτό γίνεται από κάποιον που γνωρίζεις καλά.
- Για την σεξουαλική παρενόχληση **δεν ευθύνεται ποτέ το παιδί.**
- Αν κάποιος άγνωστος προσπαθήσει να σε πείσει να τον/την ακολουθήσεις, τρέξε και πες το στους γονείς σου, στο δάσκαλο, γείτονα, αστυνομικό ή κάποιον που εμπιστεύεσαι.
- Σε ποιον να μιλήσεις όταν κάποιος κάνει ανάρμοστα πράγματα σε σένα ή σου ζητήσει να κάνεις τέτοια.

Τι πρέπει να γνωρίζουν Παιδιά σχολικής ηλικίας (7-12)

Βασικές πληροφορίες

- Τι να περιμένετε και να πώς να διαχειριστείτε τις αλλαγές στο σώμα που έρχονται με την εφηβεία (περιλαμβάνεται η περίοδος και τα «υγρά» όνειρα)
- Τα βασικά της αναπαραγωγής, εγκυμοσύνης και του τοκετού.
- Κίνδυνοι από τη σεξουαλική δραστηριότητα (ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη, σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα ΣΜΝ)
- Τα βασικά της αντισύλληψης
- Ο αυνανισμός συνηθίζεται σε αυτές τις ηλικίες, δεν σχετίζεται με μακροχρόνια προβλήματα αλλά πρέπει να γίνεται σε προσωπικό χώρο.

Πληροφορίες για την ασφάλεια τους

- Η σεξουαλική παρενόχληση μπορεί και να μην περιλαμβάνει επαφή (π.χ λεκτική ή μέσω διαδικτύου)
- Πώς να παραμένετε ασφαλείς και να διατηρείται τα προσωπικά όρια όταν συναναστρέφεστε ή μιλάτε με άλλους στο διαδίκτυο.
- Πώς να αναγνωρίζετε και να αποφεύγετε επικίνδυνες καταστάσεις.
- Κανόνες και όρια στα ραντεβού.

Μηνύματα για το σπίτι

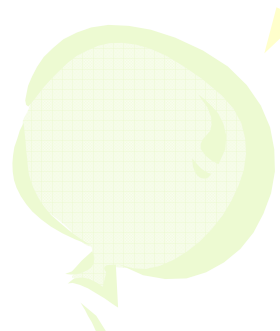

- Οι γονείς έχουν κεντρικό ρόλο όσον αφορά την υγιή εξέλιξη των παιδιών τους και στη διαμόρφωση στάσης και συμπεριφοράς απέναντι στο σεξ.
- Παρότι η συζήτηση γύρω από σεξουαλικά θέματα μπορεί να σας φέρει σε αμηχανία και σε άβολη θέση, είναι πολύ σημαντικό να δώσετε ξεκάθαρα μηνύματα για τα όρια την ατομικότητα που είναι πολύ σημαντικά για την εξέλιξη και ασφάλεια των παιδιών.
- Μιλώντας ανοικτά στα παιδιά σας για τις σχέσεις, την οικειότητα και την σεξουαλικότητα συμβάλλεται στην υγιή συναισθηματική τους εξέλιξη.

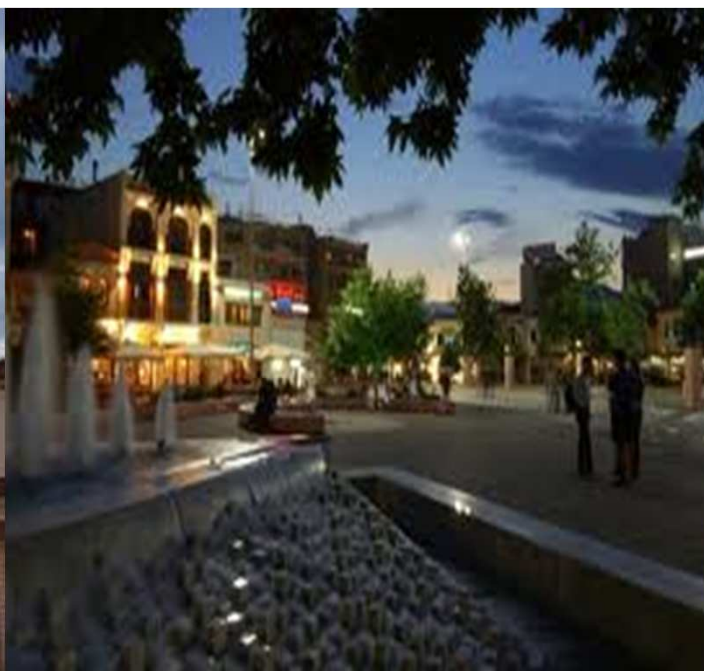

Χρήσιμοι διαδικτυακοί τόποι

- www.NCTSN.org (The National Child Traumatic Stress Network)
 - http://nctsn.org/nctsn_assets/pdfs/caring/sexualbehaviorproblems.pdf
 - <http://pediatrics.aappublications.org/content/124/3/992.full.html>
 - <http://www.cfchildren.org/issues/abuse/touchsaferules/>
 - <http://www.cfchildren.org/issues/abuse/touchsafety/>
 - <http://www.familiesaretalking.org>
 - <http://www.lafamiliahabla.org>
 - <http://www.aap.org/pubserv/PSVpreview/pages/behaviorchart.html>
 - http://www.thenationalcampaign.org/resources/pdf/pubs/WOV_2004.pdf
 - http://www.siecus.org/_data/global/images/guidelines.pdf
 - <http://www.sexualityandu.ca/parents/sexuality-child-development>
-

Σας ευχαριστώ για την
προσοχή σας !

KOMOTINI-THRACE